

ใบความรู้ เรื่อง การพูดวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง หน่วยที่ ๓ พาหิสัมพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย
รหัส ๗๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

การพูด คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก อารมณ์ ทศนคติ ประสบการณ์และอื่น ๆ จากผู้พูดไปสู่ผู้ฟัง โดยผ่านทางถ้อยคำ สีหน้าแวตารวมทั้งน้ำเสียงอากัปกิริยาที่แสดงออกเพื่อให้ผู้ฟังรับรู้และเกิดการตอบสนองทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

คำว่า “วิเคราะห์” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายว่า ใคร่ครวญ เช่น วิเคราะห์เหตุการณ์, แยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ เช่น วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ วิเคราะห์ข่าว

ส่วนคำว่า “วิจารณ์” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้ให้ความหมายว่า ให้คำตัดสินสิ่งที่เป็นศิลปกรรมหรือวรรณกรรม เป็นต้น โดยผู้มีความรู้ควรเชื่อถือได้ว่ามีความงามความไพเราะดีอย่างไร หรือมีข้อขาดตกบกพร่องอย่างไรบ้าง, ดิชม มักใช้คำว่าวิพากษ์วิจารณ์

การพูดแสดงการวิเคราะห์และวิจารณ์ จึงหมายถึง การถ่ายทอดความคิดที่ผ่านการคิดใคร่ครวญแล้วประเมินสิ่งนั้นว่าดีหรือไม่ อย่างไร โดยอาศัยความรู้ ความคิด และประสบการณ์ของผู้พูด

หลักในการพูดวิเคราะห์และวิจารณ์

การพูดเพื่อการวิเคราะห์และวิจารณ์ มีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ดังนี้

๑. เสนอแนวคิดและเจตนาที่แท้จริงของเรื่องนั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับสารเข้าใจได้ถูกต้องตรงตามที่ต้องการจะสื่อ การเข้าใจเรื่องสามารถสื่อได้โดย

๑) เข้าใจความหมายของถ้อยคำ

๒) แสดงอารมณ์ ความรู้สึก ทศนคติ น้ำเสียงอย่างชัดเจน

๓) มีสำนวนโวหารเปรียบเทียบ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้รับสารมากยิ่งขึ้น เช่น เขาจัดงานแต่งงานอย่างยิ่งใหญ่เข้าทำนองตำน้ำพริกละลายแม่น้ำ เป็นต้น

๒. เตรียมเนื้อหาสาระที่จะพูดโดย คำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

๑) กำหนดวัตถุประสงค์ในการพูดให้ชัดเจน

๒) กำหนดสาระสำคัญของสิ่งที่ต้องการสื่อสาร นำเสนอโดยมีข้อเท็จจริง ทั้งนี้ผู้พูดสามารถแทรกทัศนคติของตนเองได้ แต่ต้องปราศจากอคติ

๓) ประเมินสารที่ได้รับนั้นว่ามีประโยชน์ ให้แง่คิด ดีหรือไม่ดีอย่างไร ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม หรือความคิดสร้างสรรค์ อย่างไรบ้าง

๓ ร่างบทพูด ชักซ้อมการพูดเพื่อให้เกิดความชำนาญ โดยพยายามทำตนให้สบาย ๆ เป็นธรรมชาติ และเป็นตัวของตัวเอง มีมารยาทที่ดีในการพูดคิดให้รอบคอบก่อนพูด ใช้อารมณ์ให้ถูกกาลเทศะ ไม่พูดกระทบหรือเสียดสีผู้ฟัง

ใบงาน เรื่อง การพูดวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง หน่วยที่ ๓ พาที่สัมพันธ์
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง การพูดวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่อง รายวิชา พื้นฐานภาษาไทย
รหัส ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง

๑. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๕ – ๖ คน เลือกหัวหน้าและเลขานุการของกลุ่ม

๒. นักเรียนชมคลิปเรื่อง “ความจริงที่ไม่ได้เห็นด้วยตา”

จากเว็บไซต์ https://www.youtube.com/watch?v=S-fvxEq_3DA

๓. เมื่อชมคลิปแล้วให้นักเรียนร่างบทพูดเพื่อวิเคราะห์และวิจารณ์เรื่องที่ฟังและดู

ที่	ชื่อ - สกุล	ชั้น / เลขที่	หน้าที่ในกลุ่ม

นักเรียนอาจใช้คำถามนี้ เพื่อช่วยวิเคราะห์และวิจารณ์ เรื่องที่ฟังและดู

๑) สาระสำคัญของเรื่องที่ฟังและดูคืออะไร (เรื่องที่ฟังและดูเกี่ยวข้องกับใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร)

๒) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร ต่อเรื่องที่ฟังและดู

- พฤติกรรมของบุคคลในเรื่องดีหรือไม่ดี อย่างไร

- ความพึงพอใจที่มีต่อการชมคลิป ฯลฯ

๓) นักเรียนคิดว่าเรื่องที่ฟังและดูนี้มีประโยชน์ หรือไม่ อย่างไร

๔) ในชีวิตประจำวันนักเรียนเคยประสบเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกันนี้หรือไม่

๕) นักเรียนคิดว่าเรื่องที่ฟังและดูนี้มีการนำเสนอที่น่าสนใจหรือไม่ อย่างไร

จากนั้นจึงค่อยเรียบเรียงข้อความ โดยให้มีส่วนเกริ่นนำ เนื้อหา และส่วนสรุป